

Česko aj Slovensko čakajú na odpoveď z Vatikánu

„V tomto roku očakáva Slovensko príchod pápeža Benedikta XVI. Či naozaj príde, zostáva stále otáznou. Rovnako je na tom aj Česká republika, ktorá pozvala hlavu cirkvi na návštevu na budúci rok.“

Redaktorka: „Prezident Ivan Gašparovič aj Konferencia biskupov Slovenska poslali pred rokom pozvania pápežovi Benediktovi XVI. na návštevu Slovenskej republiky. Navrhli rok 2012 bez konkrétneho dátumu.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Myšlienkou a záujmom je, aby v roku 2012 Svätý Otec mohol otvoriť Cyrilometodský rok.“

Patricia Pružinská, redaktorka STV: „Ten sa začne 5. júla. Pápež však nemusí prísť v tento deň, biskupi budú radi, keď si nájde čas aj neskôr. Vyvrcholením Cyrilometodského roka bude v roku 2013 oslava 1150. výročia príchodu vierozvestcov na územie našich predkov. Konferencia biskupov Slovenska navrhuje pápežovi navštíviť štyri mestá - Bratislavu, Nitru, Žilinu a Prešov.“

Jozef Kováčik, hovorca KBS: „Zatiaľ Slovensko nemá pozitívnu odpoveď, ale nemá ani negatívnu

odpoveď, čo nám stále dáva nádej.“

Ľuboš Schearzbacher, hovorca Ministerstva zahraničných vecí SR: „V súvislosti s nástupom nového pápeža Benedikta XVI. v roku 2005 sa zmenili aj niektoré diplomatické pravidlá, a preto momentálne nie je možné určiť termín, v ktorom by nám mala vatikánska strana odpovedať.“

Redaktorka: „Česká republika pozvala pápeža na oslavy príchodu slovanských bratov v roku 2013 na Velehrade.“

Monika Vývodová, hovorkyňa Českej biskupskej konferencie: „Zatiaľ neviem, či sa Svätý Otec dostaví. Pevne dúfame, e áno, ale žiadne vyjadrenie sme zatiaľ nedostali.“

Redaktorka: „Pápež Ján Pavol II. navštívil samostatné Slovensko dvakrát - v roku 1995 a 2003. Svoju návštevu oznámil približne o rok skôr. Vzhľadom na vek pápeža Benedikta XVI. sa však tieto termíny skrátili. Napríklad návštevu Mexika a Kuby potvrdil pápež 3 mesiace vopred.“

Patricia Pružinská
STV 1, 13/01/2012

Dva roky beznádeje

Haiti, najchudobnejšia krajina na západnej pologuli

PORT-AU-PRINCE - Hait'ania si včera pripomenuli najhoršiu katastrofu v krajine - ničivé zemetrasenie, ktoré 12. januára 2010 spustošilo ostrovnú krajinu. Zemetrasenie s magnitúdou 7,0 trvalo iba 20 sekúnd, ale pripravilo o život 300 000 ľudí a vyše 1,5 milióna o domovy. Dnešnou tragédiou je, že v krajine sa odvtedy veľa toho nezmenilo.

Napriek miliardám dolárov od zahraničných darcov a humanitarnej pomoci Hait'ania hovoria, že vidia málo konkrétnych výsledkov obnovy. Dva roky po zemetrasení sú stále mnohí bez strechy nad hlavou i prá-

ce. V hlavnom meste a okolí doteraz odpratali iba polovicu trosiek budov a sutín, v meste žije pod stanmi pol milióna ľudí. Aj v blízkosti trosiek prezidentského paláca je stanový tábor, v ktorom žijú 20-tisíc ľudí. Už 4 000 Hait'anov preto odišlo do prekvitajúcej Brazílie, ktorá má nedostatok pracovných síl. (tasr)

Nový Čas 14/01/2012

Prezidentský palác je v rovnakom stave ako hlavné mesto - v ruinách.

Obnovy sa nedočkal ani tento kostol v hlavnom meste.

V stanoch žije pol milióna obyvateľov metropoly.

Nemá to byť návod zlodejom

Na Slovensku pôsobia organizovaní vykrádači pamiatok, v zozname pamätihodností tak nemôže byť všetko, tvrdí IVO ŠTASSEL, riaditeľ Mestského ústavu ochrany pamiatok.

Je pravda, že niektoré sochy alebo diela, ktoré sú vonku alebo prístupné, sa do pamätihodností nedali, aby nelákali zlodějov?

„Áno, podobne už v roku 1995 prebehla pasportizácia hnutelných predmetov vo vlastníctve cirkvi. Išlo aj o to spísať tie poklady, ktoré boli dovtedy skryté. Bola vtedy uzavretá dohoda, že tieto informácie budú len u spracovateľa a na policajnom prezídiu. Dohodlo sa, že tento materiál bude utajený, lebo keby sa zverejnil, tak to by bol krásny návod pre zlodějov, kam ísť.“

Existuje dnes?

„Existuje, no ani my ho nemáme. Veci sú spasportizované a pod dohľadom. Netreba si robiť ilúzie, sú organizované gangy, ktoré kradnú na objednávku. V Rakúsku môžete v obchodíkoch a na trhoch so starožitnosťami nájsť veci, ktoré pochádzajú zo Slovenska, ktoré zmizli.“

Asi preto sú kostoly zamknuté.

„Áno, niektorí to riešia tým, že si dajú do zádveria mrežu, dôverčivejší na to doplatili. Nemusí to pritom byť ani organizovaná skupina, v Starom Meste je dosť problém aj s narkomanmi a bezdomovcami, vezmú aj bezcennú sošku v snahe predať to.“

Pamätihodnosti sú slovenskou špecialitou, inde taký termín nepoužívajú.

„V Česku a Rakúsku to nemajú, inde sú analógie.“

Na zozname je aj sporné PKO.

„V prvom kole v roku 2007 sme tam dali aj PKO, potom mesto vydalo povolenie na búranie. No keď súčasný primátor povedal, že PKO nedovolí zbúrať a zastupiteľstvo to odhlasovalo, tak sme PKO do celomestského zoznamu pridali.“

Lucia Tkáčiková
SME 17/01/2012

V severopakistanskej arcidiecéze Lahor zbúrali charitné centrum

V severopakistanskej arcidiecéze Lahor vládla provincie Pandžáb protiprávne zbúrali charitné centrum. V komplexe budov s viacerými sociálnymi zariadeniami sa nachádzal aj dom s opatrovateľskou službou pre starých. Pokračuje náboženský redaktor Ján Sabol.“

Ján Sabol, náboženský redaktor Rádia Lumen: „Pod dohľadom vysokého úradníka miestnej vlády a policajnou ochranou, charitné centrum zničili bagre. Medzinárodnej katolíckej nadácii Kirche in Not to oznámil páter Emmanuel Yousaf, predseda Národnej komisie pre spravodlivosť a mier. Charitu ako právoplatného majiteľa o tomto zámere neinformovali. Hoci prevádzkovatelia zariadenia predložili na mieste doklad o vlastníctve, hlavný úradník im oznámil, že komplex budov prešiel do vlastníctva vlády provincie Pandžáb. O toto centrum, ktoré existuje od roku 1887 sa od roku 2007 viedol súdny spor. Štát ho protiprávne vyvlastnil po tom, ako žena, ktorá konvertovala na islam vzniesla vlastnícke práva na priestory, ktoré jej poskytla charita, keď ju poprosila o pomoc. Súd zlyhal na základe omeškania a kvôli náboženským predsudkom nám nevyšiel v ústrety, hoci vlastníme všetky dokumenty. Vysvetlil páter Yousaf. Iba 11. januára kresťania v Lahore pokojne demonštrovali proti demolácii centra. Emmanuel Yousaf vyzýva kresťanov na celom svete, aby sa modlili za kresťanov v Pakistane. Okrem toho poprosil kresťanov v západnom svete, aby sa obrátili na svojich politikov, ktorí by apelovali na pakistanských kolegov pri riešení problémov náboženských

Kňaz zneužíval chlapcov

Nemecká katolícka cirkev prežíva Ďalší škandál. Rímskokatolícky farár sa priznal k 280 prípadom sexuálneho zneužitia troch chlapcov vo veku od 9 do 15 rokov. Kňaza suspendovali. Má 46 rokov a už sa s ním začalo súdne pojednávanie.

Markíza, 13/01/2012

Svätá Alžbeta ako cisárovná Sisi

V kaštieli v Dolnej Krupej je obraz Leonarda da Vinciho! Pred viac ako osemdesiatimi rokmi vyvolal veľký mediálny ošiaľ obraz svätej Cecílie zo zbierky grófa Brunswicka. Aj mnohí renomovaní historici uvažovali, či skutočne nejde o dielo veľikána renesancie. Prvýkrát sa obraz spomína v roku 1822. Kovový štítok s menom Leonarda da Vinciho sa stratil. A časom boli obrazy z grófovej zbierky označené zväčša za kópie. Čo na obraze sv. Cecílie pripomína Leonardovo majstrovstvo? Jemne modelovaná tvár mladej krásy? Krajina za oknom? Aj o tom môžu uvažovať návštevníci výstavy Bohyne a svätice v umení 19. storočia na Slovensku. Expozíciu, ktorú tvorí 71 originálov, otvorili v piatok popoludní v Slovenskom národnom múzeu na Vajanského nábreží v Bratislave.

Bohyne antického Grécka a Ríma

Antické bohyne - ako ich videli umelci 19. storočia - obsadili dve južné miestnosti Slovenského národného múzea. Kresťanským sväticiam sú vyhradené dve severné miestnosti. Stretávajú sa v ústrednej Harmincovej sieni, v ktorej sa výstava začína. Ču-piaca Afrodita z mramoru je najkrajšia na Slovensku. Zachytáva bohyňu pri kúpaní. Zdá sa, že vníma pohľady zvedavcov. Aj preto si zakrýva intímne časti nahého tela. „Dielo neznáameho autora vzniklo podľa antickej sochy, ktorá bola objavená v 18. storočí a patrila do pápežských zbierok. Výstavená socha je jej kópia, ktorá sa dnes nachádza v hoteli Thermia Palace, kde zdobí kaviareň na prízemí,“ povedala historička umenia z Ústavu dejín umenia SAV a kurátorka Marta Herucová. Bohyňa mladosti Hébé podľa Homéra nalievala nektár bohom na Olympe. Obraz Michala Mankoviča Hébé napája Diovoho orla z roku 1831 patrí do kategórie tých, ktoré si treba všimnúť podrobne. „Vzácné sú diela, ktoré vytvorili profesori európskych akademií. Výstavené je napríklad Obetovanie Juno od Vinzenza Fischera, ktorý pôsobil vo Viedni, alebo Múza s Amorum, ktorá je dielom Károlya Lotza z Budapešti,“ spomenula kurátorka.

Memento komunistického barbarstva

Dlhovlasá svätica v bielych šatách a zelenej tunike stojí so zatvorenými očami v krajine. V jednej ruke drží ovečku, v druhej meč nad pahrebu.

Na zemi vidno reťaz s okovami, v pozadí vežu s tromi oknami. „Oltárny obraz svätej Agneši Rímskej, ktorý je dnes v múzeu v Kežmarku, sme vystavili aj ako memento komunistického barbarstva, ktoré sa odohralo v Ruskinovciach. Je to jediná vec, ktorá sa zachránila z tamojšieho oltára a vôbec celého kostola. Obec totiž zanikla kvôli tomu, že tam začiatkom 50. rokov minulého storočia vytvorili vojenské cvičisko,“ povedala Marta Herucová. Svätá Alžbeta Uhorská sa údajne narodila na Bratislavskom hrade. Mala štyri roky, keď ju zasnúbili s jedenásťročným Ľudovítom z Durínska. Po svadbe žila na hrade Wartburg. Liečila chorých, v čase hladomoru rozdala všetko obilie a peniaze. „V obci Gelnica sme na oltári objavili doteraz úplne neznámu sochu. Predstavuje svätú Alžbetu Uhorskú, ale v podobe rakúskej cisárovnej Alžbety, teda Sisi. Je to vzácny príklad splyvania kultúr svätice a tejto panovníčky,“ spomenula kurátorka.

Prvý raz na verejnosti

„Základným princípom výstavy bolo, aby dielo vzniklo v 19. storočí a už v tomto čase „fungovalo“ na našom území. Bez ohľadu na to, či tu vzniklo, alebo bolo dovezené. Umožnilo nám to poskladať ďaleko plastickejší obraz,“ povedala riaditeľka SNM - Spišského múzea v Levoči a kurátorka Mária Novotná. Umenie 19. storočia na Slovensku je najmenej prebádané. „Umelecká tvorba je rozmanitá, triešťa sa prúdy a smery umenia. Navyše v 19. storočí sa považovalo za znak inteligencie maľovať a kresliť. Stretávame sa s celým radom voľnočasového maľovania zo záľuby, pričom u niektorých autorov bol nepochybný talent. Na výstave možno vidieť aj diela takýchto autorov,“ dodala Marta Herucová. Väčšina obrazov, sôch, grafik a kresieb je po prvý raz vystavená na verejnosti. Texty predstavujú každú bohyňu i sväticu zo všetkých strán od mýtu a kultu cez atribúty až po zobrazenie. Obohacujú tak vizuálny zážitok, osviežujú a prehĺbujú poznanie. Výstava bude v Slovenskom národnom múzeu v Bratislave do 31. marca.

Jena Opoldusová, Pravda 16/01/2012

Svätá Alžbeta Uhorská v podobe rakúskej cisárovnej Alžbety Sisi je vzácny príklad splyvania kultúr svätice a tejto panovníčky. Marta Herucová kurátorka

Minister pripravil pre cirkvi zmeny

Cirkvi vlni dostali od štátu 37 miliónov eur. Spôsob, akým sa dostávajú k peniazom sa má ale meniť. Taký je plán ministra kultúry Daniela Krajcera. Zaujímalo nás, či počíta aj so zavedením cirkevnej dane.

Zmeny vo financovaní cirkvi avizoval minister kultúry Daniel Krajcer skoro pred rokom. Najvyšší cirkevní hodnostári vtedy neboli možnými zmenami nadšení. Zhodli sa ale, že treba hľadať riešenie, s ktorým by boli všetci spokojní. Minister si myslí, že už so svojou expertnou skupinou našiel riešenie.

Daniel Krajcer (SaS), minister kultúry: „Je to konkrétny návrh, ktorý zabezpečí jednak slobodnejšie postavenie cirkvi vo vzťahu k štátu, istú formu odľuky, ale zároveň aj slobodnejšie postavenie občana.“

Redaktorka: „V čase krízy, keď sa politici netaja tým, že chcú zvyšovať dane, je na mieste otázka, či si nepriplatíme aj za to, že sme katolíci alebo evanjelici. Odpoveď je nie.“

Daniel Krajcer (SaS), minister kultúry: „Tento model je postavený na asignácii, to znamená, že občan slobodne rozhoduje o tom, aká časť jeho daní kam smeruje. To znamená, že si môže vybrať, či už konkrétnu cirkev alebo konkrétny subjekt v rámci tretieho sektora.“

Redaktorka: „Cirkvi by tak mohli prísť o významnú časť príjmov z daní, pokiaľ by sa občania rozhodli svoje peniaze smerovať inde. Ak sa nájdu takí, ktorí sa nerozhodnú, ich peniaze pôjdu podľa Krajcerovho návrhu na obnovu kultúrneho dedičstva.“

Miloš Klátik, evanjelický biskup: „Je to vec dohody, to znamená, že tam je veľmi dôležitá čo príde na stôl.“

František Rábek, rímskokatolícky biskup: „Tá diskusia, ktorá bola ohlásená pred rokom nejako veľmi nepokročila.“

Redaktorka: „Už dnes je jasné, že návrh saskárskeho ministra sa do volieb nepodarí zrealizovať. Preto bude musieť hľadať podporu medzi kolegami naprieč celým politickým spektrom, tak, aby jeho návrh napokon neskončil iba v koši. No také jednoduché to nebude.“

Pavol Hrušovský (KDH), predseda parlamentu: „Dnešné pravidlá považujem za dobré a zo strany

štátu nie je dôvod na zmenu týchto pravidiel.“

Ján Slota, predseda SNS: „...tému by sme sa venovali len vtedy, ak by cirkvi samotné cítili, že to potrebujú riešiť.“

Marek Maďarič (Smer-SD), poslanec parlamentu: „Osobne si viem predstaviť všeličo, možno aj takýto systém, ale znovu sa vrátim k tomu, nie je možné zmeniť to financova-

nie bez dialógu a bez súhlasu druhej strany.“

Redaktorka: „SDKÚ a Most na naše otázky nereagovali. Konkrétne plány ministra sa ako oni, tak aj zástupcovia všetkých registrovaných cirkví dozvedia 30. januára. Potom budú mať niekoľko týždňov na to, aby sformulovali svoje stanoviská.“

Silvia Krpelanová
Markíza, 14/01/2012

Výstava Bohyne a svätice v umení 19. storočia na Slovensku

V Slovenskom národnom múzeu je do konca marca verejnosti prístupná výstava Bohyne a svätice v umení 19. storočia na Slovensku. Ide o zriedkavý výstavný projekt, ktorý kombinuje antické tradície a kresťanskú kultúru. Mnohé diela sú vystavené prvý raz. Výstava je výsledkom výskumu a spolupráce odborníkov z múzea a Slovenskej akadémie vied. Slovo má Katarína Ottová, redaktorka: „Na výstave je 70 diel, ktoré bolo možné previezť do múzea. Mnohé sochy antických bohýň majú totiž svoj domov napríklad v parkoch. Svätice sú zas trvalou súčasťou interiérov kostolov. Riaditeľka Spišského múzea v Levoči Mária Novotná hovorí, že jedny i druhé, bohyne i svätice, boli zobrazované ako krásne bytosti. Pomáhali vyjadrovať filozofické predstavy duchovné ambície.“

Mária Novotná, riaditeľka Spišského múzea v Levoči: „Obidva princípy spája jedno. Čo už výnimočné dianie a výnimočné sily, ktoré tu vždy v živote ľudí existovali, alebo ako je to v prípade svätých, to sú výnimočné osudy, ktoré oslovujú.“

Redaktorka: „Podľa Marty Herucovej z Ústavu dejín umenia SAV je to aj najkrajšia sochy čupiacej venuše na Slovensku.“

Marta Herucová, Ústav dejín umenia SAV: „Bola vytvorená podľa antického vzoru, ktorý sa nachádza vo vatikánskych zbierkach. A tú objavili len v 18. storočí a hneď sa dostala do pápežských zbierok.“

Redaktorka: „Vystavili aj diela profesorov európskych akademií umení, Vincent Fischer Obetovanie bohyňi Juno, alebo monumentálny obraz

Múza s harfou, ktorý namaľoval Károly Lotz z Budapešti.“

Marta Herucová, Ústav dejín umenia SAV: „Určitou koriozitou je obraz od Michala Mankovitsa, ktorý predstavuje bohyňu Hébe, bohyňu večnej mladosti. Namaľoval ho oficiálny maliar prešovského gréckokatolíckeho biskupstva. Celý život robil ikony, venoval sa takmer výlučne kresťanským motívom a toto je výnimka.“

Redaktorka: „A originál namaľoval Ignác Unterberger, ktorý využil neobyčajné svetelné efekty. Cisár Ferdinand mu zaňho udelil titul dvorného komorného maliara. V ľavom krídle výstavných priestorov sú svätice. Je to napríklad obraz svätej Aji, belgickej patrónky nevyriešených sporov a sú tu aj diela určitým spôsobom späté s našou nedávnou minulosťou.“

Marta Herucová, Ústav dejín umenia SAV: „Oltárny obraz svätej Agneši rímskej, je od neznámeho maliara, dnes sa nachádza v múzeu v Kežmarku. Je to hádam jediné umelecké dielo z celého kostola, z celej obce, ktorá bola zničená politickým rozhodnutím začiatkom 50. rokov zriadiť vojenské cvičisko.“

Redaktorka: „Istou zaujímavosťou je nesporne aj svätá Alžbeta z Gelnice, hovorí Mária Novotná.“

Mária Novotná, riaditeľka Spišského múzea v Levoči: „Má podobu cisárovnej Sisi. Neogotická socha, veľmi kvalitne urobený, vytvoril ju Dominik Demeth a jeho dielňa v Tirolsku.“

Redaktorka: „Ide o ojedinelú sochu, v ktorej sa spája svätica s kultom panovníčky.“

Rádio Slovensko, 14/01/2012

Božská veda

Aj médiá, ktoré sa inak vedou príliš nezaoberajú, museli koncom uplynulého roka urobiť výnimku. Výsledky, ktoré dosiahli fyzici dvadsiatich krajín z Európskej organizácie jadrového výskumu pri Ženeve, totiž nemožno označiť inak ako prelomové. Vedci pracujúci s Veľkým hadronovým urýchľovačom oznámili, že sú na stope Higgsovmu bozónu. Je to prakticky posledný diel kamienka, ktorý doteraz chýba v mozaike našej predstavy o tom, ako fungujú hlavné fyzikálne zákony vesmíru.

Veda, Einstein a Boh

Higgsov bozón my novinári často nazývame božskou časticou. Božskú alegóriu však používajú aj fyzici, ktorí chcú vyjadriť, ako veľmi túžia po objave „higgsa“; až tak veľmi, že by pre nich mohol byť niečím ako zjavením pre veriaceho. Človeka, ktorý čosi vie o histórii fyziky, takéto prirovnanie neprekvapí. Sám Einstein si občas vypomohol podobnou myšlienkovou skratkou; známe sú jeho slová o tom, že neverí, že by Boh hádzal kockami, pričom chcel iba povedať, že neverí na náhodu. Ak by vo vesmíre skutočne vládla náhoda, dodal nemecký génius, potom by bol radšej zamestnancom kasína než teoretickým fyzikom.

Boh ako marketing

Iným príkladom úspešného použitia božej alegórie môže byť kniha britského astrofyzika Petera Colesa Hawking a myseľ Božia, venovaná fenoménu neuveriteľnej popularity žijúceho kozmológa na vozíčku Stephena Hawkinga, ktorý pred týždňom oslávil sedemdesiatku. Hawking, ktorý rád hovorí a píše o Bohu a o čítaní jeho mysle, však hypotézu stvorenia alebo života po smrti pre svoje teórie vôbec nepotrebuje. V rozhovore pre Guardian povedal: „Na mozog sa pozerám ako na počítač, ktorý prestane fungovať, keď sa pokazí niektorá z jeho súčastí. A pre rozbité počítače neexistuje nijaké nebo, nijaký posmrtný život. Je to rozprávka pre ľudí, ktorí sa boja temnoty.“ Tento rozpor si všimol teológ a astrofyzik Pavol Gábor z Vatikánskeho observatória, ktorý v rozhovore pre SME pred rokom vtipne konštatoval: „Hawkingove teologické výroky treba chápať predovšetkým ako marketingovú stratégiu,

lebo knihy, kde slávny fyzik údajne hovorí o Bohu, sa lepšie predávajú.“

Veda bez Boha

V určitom zmysle aj božská Higgsova častica pomáha predávať prácu fyzikov z CERN-u. Keby oznámili, že sú na stope častice, ktorej prednosťou je teoretické vysvetlenie rozdielu v hmotnosti medzi nehmotným fotónom a veľmi hmotnými bozónmi W a Z, asi by im médiá príliš nenačúvali. Všetko však dostane iný zmysel, ak sa slová o Bohu začnú brať vážne. Čosi o tom vie napríklad nobelovec Steven Weinberg, jeden z najvýznamnejších žijúcich fyzikov. V 90. rokoch uplynulého storočia vypovedal pred americkým Kongresom, či by USA mali za peniaze daňových poplatníkov postaviť 80-kilometrový urýchľovač častíc SSC (Superconducting Super Collider). Od kongresmana Fawella, ktorý bol prívržencom urýchľovača, dostal otázku, či pomocou takého drahého zariadenia (malo stáť 4,4 miliardy dolárov) „môžeme nájsť Boha“. Kongresman Ritter, ktorý bol proti, dodal: „Pokiaľ to ten stroj dokáže, podporím ho.“ Weinberg dostal na výber. Mohol pomocou odvolania sa na Boha podporiť výstavbu urýchľovača, o ktorom bol presvedčený, že by výrazne posunul poznanie základných fyzikálnych zákonov (mal pravdu, veď urýchľovač LHC pod francúzsko-švajčiarskym povrchom má obvod „iba“ 27 kilometrov). Napokon však o hľadaní Boha v urýchľovači nepovedal nič. V roku 1993 Kongres výstavbu stroja zastavil. Bolo to v čase, keď už Američania preinvestovali miliardu dolárov. Weinberg neskôr veľakrát konštatoval, že zastavenie výstavby SSC bolo obrovskou chybou. No napriek tomu sám v čase svojho svedectva nedokázal alebo skôr nechcel prekročiť hranicu, ktorá oddeľuje skutočnú vedu, skúmajúcu prírodné zákony, od teologických konštrukcií, skúmajúcich (a vytvárajúcich) ľudské mýty. Možno práve Weinbergovo mlčanie rozhodlo o tom, že dnes majú Texasania najdrahší tunel v slnečnej sústave. Nie je to vynikajúci príklad, aj keď možno trochu smutný, že Božie veci sú v skutočnosti v rukách ľudských?

Michal Ač (1954)
SME, 14.1.2012

Gorila a Pán Boh?

Nie je dôležité, či človek verí, alebo neverí v Boha, povedal mi raz pri krčmovej dišpute kamarát, františkánsky mních. „To je jedno.“ Mávol rukou a dodal: „Nebezpečnejšie je, ak človek neverí v zlo. Ak ho podceňuje.“ Nejde o to, či veríme, alebo neveríme, že to, čo sa opisuje v spise Gorila, je svätá pravda. Omnoho podstatnejšie je, že reálny obraz, ktorý nám Gorila ponúka o fungovaní našej krajiny, je veľmi pravdepodobný. To je premisa, z ktorej treba vychádzať. Ak by sme pri všetkých dôkazoch-nedôkazoch, ktoré sa už dnes vynárajú, chápali spis Gorila ako možnú „mapu“ korupčných trás, presunov peňazí z bodu A do bodu B, založení firiem, zrušení firiem, pohybu zainteresovaných osôb, káuz, atď., bez akejkoľvek konšpirácie, už dnes nám tu svietia mnohé miesta jasným svetlom ťažko spochybniteľnej pravdy, konkrétne ako nočné dedinky pri prelete nad zatiaľ ešte nie celkom prebádanou krajinou. Tie jasné trasy však hovoria jasnou rečou. A to stačí na to, aby sme sa neštylizovali do pozície, že skutočnosť potrebuje väčší dôkaz. Nebude nikdy. Podobne ako v kauze Cervanová nemusíme vôbec veriť v nevinu odsúdených. Môžeme o nej hlboko pochybovať. Podstatné však pre hľadanie pravdy je to, že dôkazy, na základe ktorých títo ľudia prežili dve desaťročia svojho života v base, stoja na hlinených nohách či na takých vratkých a tak ľahko spochybniteľných konštrukciách, až z toho ide des. Ak k týmto pochybnostiam o dokázateľnej vine spakruky nakreslíme mapu toho, čo vieme o slovenskej justícii, vynára sa nám katastrofálna realita systémového zla tróniaceho v justičnej praxi na Slovensku. To sú nespochybniteľné premisy, z nich treba vychádzať pri úvahách o kauze. A to isté platí o Gorile. Ak samotný šéfredaktor tohto denníka nazýva spis Gorila nedôveryhodným, tvrdiac, že s Gorilou je to ako s vierou v Boha, teda že chýba „hmatateľný dôkaz“, úkazu je sám na sebe, na príklade vlastnej chabej premisy odhodlanie slovenskej žurnalistiky veriť a bojovať za pravdu. Ak podceňuje skutočné zlo, podceňuješaj pravdu a nebezpečne tým relativizuješ jej význam pre spoločnosť. V žurnalistike, rovnako ako v akejkoľvek forme písania, by malo ísť len a len o ňu.

Lucia Piussi, SME 17/01/2012

Apoštolský nuncius Mario Giordana slávi svoje životné jubileum

Apoštolský nuncius na Slovensku arcibiskup Mario Giordana slávi svoje životné jubileum, 70 rokov života. K tomuto jubileu mu dnes zablahoželali aj biskupi Slovenska. Pápež Benedikt XVI. ho 14. marca 2008 vymenoval za apoštolského nuncia na Slovensku. Apoštolský nuncius zastupuje veriacim danej krajiny hlavu katolíckej cirkvi, pápeža. Na diplomatickej úrovni reprezentuje Svätú stolicu ako štát a na úrovni veľvyslanca.

Arcibiskup Mario Giordana sa narodil 16. januára 1942 v Barge v Taliansku. Kňazskú vysviacku prijal 25. júna 1967. Získal doktorát z kánonického práva. V roku 1976 vstúpil do diplomatických služieb Svätej stolice.

Najprv pôsobil na Apoštolskej nunciature v Indonézii a potom na Štátnom sekretariáte. Následne bol preložený na Apoštolskú nunciaturu vo Švajčiarsku, Francúzsku, Rakúsku a Taliansku. Za apoštolského nuncia na Haiti bol menovaný 27. apríla 2004 a biskupskú vysviacku prijal 29. mája toho istého roku. Hovorí francúzsky, anglicky, španielsky a taliansky. V decembri minulého roku bol aj hosťom v Rádiu Lumen, kde odpovedal aj na otázku o možnej návšteve Svätého Otca na Slovensku.

Arcibiskup Mario Giordana, apoštolský nuncius na Slovensku: „Áno, bola tu vznesená taká požiadavka, taká túžba, ako zo strany cirkevných autorít na Slovensku, tak zo strany autorít štátnych, aby Svätý Otec Benedikt XVI. prišiel na Slovensko. Toto pozvanie bolo adresované Svätému Otcovi aj v súvislosti s nadchádzajúcim 1150. výročím slovanských apoštolov Cyrila a Metoda na naše územia. V tejto veci ešte nebolo rozhodnuté, ale očakávam naozaj s takou dôverou v srdci, že Svätý Otec bude môcť prísť na Slovensko, teda počas tých slávností, budúceho roka.“

Redaktor: „Apoštolský nuncius na Slovensku arcibiskup Mario Giordana slávi svoje životné jubileum

Pavol Jurčaga
Rádio Lumen, 16.1.2012

Hrad odhalí, čo skrýva pod zemou

Nitriansky hrad odkryje najstaršiu históriu Slovenska. Umožní to podlaha zo skla v Katedrále svätého Emeráma, pod ktorou sa skrývajú zvyšky najstarších chrámov. V lete by tu mala pribudnúť výstava s kresťanskými predmetmi, staršími ako z čias Cyrila a Metoda. Nitrianska katedrála ako jediná v Európe ponúkne pohľad na maľby Gottlieba Antonia Galiardiho. Významný umelec zomrel mladý a v Nitre zanechal jediné ucelené dielo. Presklenú podlahu ako poslednú časť rekonštrukcie hradu, musia ešte schváliť pamiatkari. Jej vybudovanie navrhujú archeológovia a tiež nitriansky biskupský úrad. „Bola by škoda neukázať ľuďom také vzácne nálezy, k akým patrí určite stena kostola, ktorý pochádza už z 9. storočia,“ povedal riaditeľ úradu Štefan Vallo. Kostol našli pod podlahou katedrály, bol postavený z vápencových kvádrov, ktoré sa používali v období Veľkej Moravy. Pod sklom sa ukáže prierez celou históriou hradu. Je totiž ako jedna veľká skladačka. „Tu sa na rozdiel od iných hradísk a stavieb za tisíc rokov nezastavil život. Ľudia búrali staré stavby a stavali nové,“ uviedol šéf reštaurátorov Vladimír Plekanec. Vyrastal tu kostol na kostole, od románskeho obdobia, cez gotiku až po barok. Maľby a fresky budú ešte do Veľkej noci reštaurovať

odborníci. Záchrana prišla podľa Plekanca v poslednej chvíli. „Ohrozené boli najmä fresky v hornej lodi katedrály. Na viacerých miestach sem presakovala dažďová voda a hrozilo, že budú nenávratne preč.“ V Pribinovskej kaplnke sa pripravuje komorná výstava najstarších kresťanských artefaktov. Sú dôkazom, že kresťanské misie sem prichádzali ešte pred Cyrilom a Metodom, napríklad z Talianska alebo z Bavorska. „Radi by sme tu prezentovali jedinečné nálezy z Bojne.“

Určite tu bude celý súbor pozlátených plakiet, ktoré sa našli na tomto hradisku,“ prezradil riaditeľ Archeologického ústavu SAV v Nitre Matej Ruttkay. Vystaví sa tu tiež nedávno nájdený byzantský krížik z Orešian.

Pochádza z čias zániku Avarskej ríše a budovania prvých slovanských hradísk a je najstarším takýmto nálezom na Slovensku. Rekonštrukcia hradu trvala asi päť rokov a stála viac ako milión eur. Väčšinu zaplatilo biskupstvo. Hrad by však potreboval ďalšie investície. Nedávno sa v jednej z veží objavili trhliny a múry začali klesať, kvôli čomu sa musel rušiť kultúrny program v gotickej priekope. Podľa najnovších meraní statikov sa však klesanie zastavilo a hrad zatiaľ bezpečne stojí.

Andrej Barát
Pravda, 14.1.2012

Záhadná smrť kňaza

Svojho času patril medzi najuznávanejších kňazov. Svojou charizmou vedel pritiahnúť starých i mladých. Jedného dňa však Jaroslav Rusnák neprišiel na svätú omšu. V byte sa mu vraj pokazilo kúrenie.

Redaktor: „Po tragickom skone pátra Rusnáka pred tridsiatimi piatimi rokmi sa vie málo. Telo katolíckeho duchovného našli v jeho farskom byte v bratislavskej časti Trnávka. V tom čase sa šírili fámy, že išlo o vraždu.“

Z denníka vyšetrovacích spisov: „Dňa 2. marca 1977 bolo započaté trestné stíhanie na neznámeho páchatel'a pre trestný čin ublíženia na zdraví.“

Redaktor: „Niektoré stopy z miesta naznačovali, že Rusnák

mal pred smrťou návštevu. O koho išlo, sa však nevie. Po Nežnej revolúcii sa o prípad zaujímala generálna prokuratúra, no k vyšetrovaciemu spisu sa už nedostala.“

Správa pre generálnu prokuratúru: „Bol archívnu komisiou 18. januára 1988 zničený podľa interného predpisu.“

Redaktor: „Rusnák bol odbojný kňaz. Mal spory aj s tajnou políciou. Vyšetrovanie ukončili hneď po vykonaní pitvy. Oficiálne bolo príčinou smrti Rusnáka udusenie v dôsledku poruchy plynového kúrenia. Veriaci však neverili na nešťastnú náhodu. Svedkovia tvrdia, že niekto mu upchal komín tehlou.“

TV JOJ, 15/01/2012

Najväčší polygloti v dejinách

Určite k nim patria kardinál Giuseppe Caspar Mezzofanti a lingvista John Bowring, ktorí prekročili hranicu, ktorú iní považovali za nemožnú.

Kardinál, ktorý sa narodil v roku 1774, dokázal plynulo hovoriť tridsiatimi ôsmimi jazykmi, ale aj skoro sto dialektmi a mal základné znalosti z množstva ďalších jazykov. Ján Pavol II. hovoril poľsky, latinsky, klasickou gréčtinou, francúzsky, španielsky, portugalsky, anglicky, esperantom a nemecky. Okrem toho mal základy slovenčiny, češtiny, litovčiny, ruštiny, japončiny, tagalog a niektorých afrických jazykov. Súčasný pápež Benedikt XVI. hovorí plynulo dvanástimi jazykmi. John Bowring patril k najvzdelanejším lingvistom v dejinách. Preukázal základné znalosti z vyše dvesto jazykov, plynulo hovoril asi

v stovke jazykov. Narodil sa v roku 1792, bol guvernérom Hong-Kongu, spisovateľom a svetobežníkom. Bol členom Kráľovskej zemepisnej spoločnosti. Doteraz nie je preukázané, že by na svete žil človek s rozsiahlejšími jazykovými vedomosťami. Archeológ Jean-Francois Champollion plynulo hovoril trinástimi jazykmi, a to mu pomohlo dešifrovať staroveké egyptské hieroglyfy tým, že v roku 1822 preložil hlinenú dosku vďaka svojej rozsiahlej znalosti kopštiny. K najväčším jazykovým géniom je priradený aj lingvista Kenneth Locke Hale, ktorý mal neuveriteľnú schopnosť učiť sa jazyky rýchlo a presne. Zameral sa na štúdium ohrozených a málo známych jazykov. Spolu zvládol päťdesiat rôznych jazykov. **len**

Nový Čas 19/01/2012

Návšteva pápeža možno už tento rok

Pápež Benedikt XVI. nie je ani zďaleka taký cestovateľ ako bol Ján Pavol II. inak by si už zrejme našiel čas na návštevu Slovenska, ktoré patrí k najkatolíckejším krajinám Európy.

Predseda NR Pavol Hrušovský to aj Svätému Otcovi pripomenul. Na audiencii vo Vatikáne opäť podotkol, že jeho návšteva je pre veriacich Slovákov veľmi dôležitá. V apríli to už bude 7 rokov čo sa z Jozefa Racingeru stal pápež Benedikt XVI. za tú dobu si zatiaľ nenašiel čas na návštevu Slovenska. Ján Pavol II. navštívil Slovensko hneď ako tu bol po zmene režimu konečne vítaný. Už v apríli 1990. Prišiel aj o 5 rokov neskôr a napokon v roku 2003. vždy to bola masová udalosť s 10 000-ovou návštevnosťou veriacich Slovákov. Návšteva pápeža je pre kresťanské krajiny aj formálne dôležitá.

Ivo Samson, odborník na zahraničnú politiku: „Je to prestíž áno, je to určité uznanie toho, že Slovensko sa ráta ako krajina, ktorá prispela k rozvoju kresťanstva.“

Marianna Mašátová, redaktorka TV JOJ: „Pápež Benedikt XVI. zatiaľ z našich susedov navštívil ako vôbec prvé Poľsko, neskôr Rakúsko

a Česko. Maďarsko, Ukrajina a my ešte čakáme.“

Ján Kováčik, hovorca KBS: „Konferencia biskupov Slovenska ako aj predstavitelia SR pozvali svätého otca na Slovensko.“

Marianna Mašátová, redaktorka TV JOJ: „Oficiálne pozvanie sa posielala len jediný krát. Potom sa môže už len zdvorilostne pripomínať. KOZ navrhla termín 3-5. júla tohto roku. No je už takmer 100% isté, že to tento dátum nebude. O tom, že pápež príde však vraj nie je pochyb.“

Ivo Samson, odborník na zahraničnú politiku: „Myslím si, že je to jeho aj tak trochu morálna povinnosť aj za dosť účinenie.“

Marianna Mašátová, redaktorka TV JOJ: „Vraj by to mohla byť tohtoročná jeseň. Symbolicky by tak pápež odštartoval ročné oslavy 1150. Výročia príchodu Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu.“

Ján Kováčik, hovorca KBS: „Zo strany sv. otca a sv. stolice nemáme zatiaľ neni pozitívnu ani negatívnu odpoveď.“

Marianna Mašátová, redaktorka TV JOJ: „To je vraj dobrý signál.“

Ivo Samson, odborník na zahraničnú politiku: „Termín neprislúbil, ale má sa za to, že to neodmietne.“

Ako na klavír

Vatikán Hrušovskému učaroval

Predseda parlamentu Pavol Hrušovský z KDH bude vo funkcii už iba dva mesiace, no užíva si cestovanie za štátne. Včera bol už tretíkrát počas tohto volebného obdobia vo Vatikáne alebo v Ríme. Chodí tam skrátka ako na hodiny klavíra.

Predseda parlamentu bol včera najprv na generálnej audiencii u pápeža a po jej skončení sa s ním stretol osobne. U Benedikta XVI. bol koncom novembra aj minister vnútra Daniel Lipšic, ktorý ho pozval na Slovensko. A Hrušovský pozvanie zopakoval. Šéf parlamentu odmieta, že cesta bola zbytočná. „Sme ústavní činitelia, ktorí si bez ohľadu na to, kedy budú voľby a čo bude po nich, musia plniť svoje povinnosti do poslednej hodiny v tomto funkčnom období. Špekulácie o tom, či malo, alebo nemalo význam túto cestu uskutočniť, považujem za politikárčenie,“ povedal. **(kt), Plus jeden deň 19/01/2012**

Hrušovský opäť pozval pápeža

Predseda Národnej rady SR Pavol Hrušovský včera opätovne pozval pápeža Benedikta XVI. na návštevu Slovenska. Pozvanie v mene všetkých troch slovenských ústavných činiteľov mu odovzdal na generálnej audiencii vo Vatikáne. Najvyššiemu predstaviteľovi katolíckej cirkvi odovzdal pozlátenu plastiku od výtvarníčky Gordany Turuk s motívom Cyrila a Metoda, ktorí sú podľa Hrušovského „symbol patrónov našej Európy“.

Peter Dodek, Šport 19/01/2012

Redaktorka TV JOJ: „Možno by bolo na čase začať zbierať financie, pred 9 rokmi nás stála návšteva pápeža Jána Pavla II. 80 mil. korún. Minulý rok v Nemecku hostili Benedikta XVI. za 30 mil. eur.“

**Marianna Mašátová
TV JOJ, 19/01/2012**

Archeológom škrtli peniaze na výskum v teréne

Keď archeológovia na zimu opúšťali svoje rozkopané náleziská, mysleli si, že sa k nim na jar opäť vrátia. Tak ako to robili doteraz. Tohto roku však hrozí, že vzácné lokality v Bojnjej, Matejovciach, Cinobani či Nižnej Myšli zostanú opustené. Archeologický ústav Slovenskej akadémie vied totiž nedostal dotácie na základný terénny výskum, takže všetky podobné projekty bude musieť zastaviť. SAV však nemá na výber. Na vykopávkach šetrí, lebo jej ministerstvo financií zoškrtalo rozpočet. „Problém je, že celá akadémia dostala menej peňazí. Máme síce prísľub jej vedenia, že nám pomôžu nájsť potrebné prostriedky, ale krutá pravda je, že ich nemajú odkiaľ zohnať. Realita je taká, že tie peniaze nie sú a to, že SAV takýmto spôsobom šetrí, celkom chápem,“ uznal riaditeľ Archeologického ústavu SAV v Nitre Matej Ruttka. Ústav by podľa neho na terénny výskum potreboval zhruba 200-tisíc eur, o ktoré teraz prišiel. Nebude peňazi na externé práce, brigádnikov ani na stroje. Podľa Ruttkaya to znamená zastavenie alebo obmedzenie viacerých kľúčových projektov. Dotkne sa to najmä významného výskumu na slovanskom hradisku pri Bojnjej a konzervátorských prác na hrobke vandalského veľmoža v Poprade - Matejovciach, na čom slovenskí archeológovia spolupracujú s nemeckými odborníkmi. Zastavia sa však aj terénne výskumy na Nitrianskom hrade a na pohrebiskách z bronzovej doby v Cinobani či v Nižnej Myšli. Neodkryje sa ani veľkomoravský kostol v bývalých kasárňach pod Zoborom, oklieštená bude aj výstava k počiatkom kresťanstva v Katedrále sv. Emeráma na Nitrianskom hrade. Archeológov mrzí hlavne prerušenie vykopávok v Bojnjej, kde systematicky kopú už od roku 2007. „Je to naša výkladná skriňa, kam sa chodia učiť aj ľudia zo zahraničia. Tieto výskumy zmenili pohľad na naše dejiny, na počiatky kresťanstva na Slovensku,“ opísal Ruttka. Jeho zástupca a vedúci výskumu v Bojnjej Karol Pieta zase ocenil, že si miesto v nádhernej prírode obľúbili aj turisti. Pripomenul, že z vykopávok žije aj obec. Postavila tu múzeum s dobrou návštevnosťou, pribudol informačný chodník a turistické značky. „V tom výskume musí byť istá kontinuita. Keď sa preruší, ťažko sa obnovuje. To, čo sa v posled-

ných rokoch úspešne rozbehlo, sa teraz skončí,“ upozornil Pieta. Najst náhradné zdroje bude podľa neho ťažké. Je to iné, ako pri záchrannom archeologickom výskume, ktorý podľa zákona financuje investor. To sa totiž týka len nálezov objavených počas stavebných prác, napríklad pri budovaní diaľnic. „Základný výskum nesponzoruje nikto. Pre investorov nie je zaujímavý, preto ho platí štát,“ vysvetlil Pieta. Keďže archeológovia so zastavením prác nepočítali, pri Bojnjej zanechali otvorené plochy, ktoré sú prikrýté len provizórne - tak, aby vydržali cez zimu. „Je to podobné, akoby ste stavali dom, postavili by ste kostru, a potom by vám došli peniaze. Ak budovu nezakonzervujete, začne chátrať,“ prirovnal Pieta. Ruttka sa obáva, že ak Bojnňu opustia odborníci, uvoľnia pole vykrádačom, ktorí sa tam činili už predtým. „My sme to zachránili. Ak odídeme, bude z toho eldorádo, lebo to nikto neustráži. Zase sa budeme len z rôznych zahraničných aukcií dozvedať, že tam a tam predali niečo zo Slovenska. Pre mnohých je to výnosná zárobková činnosť,“ varoval Ruttka. Podľa neho je však možné, že sa predsa len podarí nájsť nejaké peniaze, možno aj od podnikateľov, ktorí v Bojnjej pomohli aj na začiatku, keď na to ešte neprispieval štát. „Začneme sa na nich obracať, či by nám neprispeli aspoň na tlmený výskum. V Bojnjej by na to stačilo asi 10-tisíc,“ odhadol riaditeľ ústavu. Hľadať zdroje chce aj predseda SAV Jaromír Pastorek. Škrty vysvetľuje tým, že oproti minulému roku akadémia stratila až 700-tisíc eur. „Počas posledných dvoch rokov sme s rozpočtom klesli asi o desať percent, čo stačí akurát na prežitie. Museli sme prijať úsporné opatrenia, napríklad aj v edičnej činnosti,“ zdôvodnil. Otázka financovania archeologického výskumu je podľa neho stále otvorená. „Nedá sa to však robiť spôsobom, že ak máte, dáte. Radi by sme v budúcnosti našli nejaký stabilný systém financovania,“ naznačil Pastorek.

Ohrozené archeologické projekty

- výskum slovanského hradiska pri Bojnjej v okrese Topoľčany - nálezisko, na ktorom sa systematicky pracuje od roku 2007, prináša každý rok množstvo jedinečných objavov; našli sa dôkazy, že tunajší Slovania poznali kresťanstvo už takmer sto rokov pred príchodom

Konštantína a Metoda

- výskumné a konzervátorské práce na hrobke vandalského veľmoža v Poprade Matejovciach - hrobku konzervujú experti v nemeckých laboratóriách, lebo Slovensko na to nemá vybavenie. Archeologický ústav však platí potrebné chemikálie, teraz nebude mať ani na to. Celý objav sa má vrátiť na Slovensko v roku 2015.

- pohrebisko zo staršej bronzovej doby v Nižnej Myšli

- výskum žiarového pohrebiska z bronzovej doby v Cinobani v okrese Poltár - v roku 2008 tu našli pamiatky po tzv. ľude populnicových polí

- terénny výskum na Nitrianskom hrade

- opätovné odkrytie kostola z čias Veľkej Moravy v priestoroch bývalých kasární pod Zoborom v Nitre - pozostatky kostola sa mali stať súčasťou pripravovaného archeoskanzenu

- obmedzenie plánovaných výstav úspory sa dotknú napr. výstavy k počiatkom kresťanstva v Katedrále sv. Emeráma na Nitrianskom hrade, ústav v spolupráci so SNM pripravuje aj výstavu pre Vatikán

Radovan Krčmárik, Pravda 19.1.2012

Počet ilegálnych interrupcií počas posledných rokov stúpol

Aj keď počet legálne vykonaných interrupcií v uplynulých rokoch na svete klesol, počet ilegálnych zákrokov stúpol. Vyplýva to zo štúdie, ktorú publikoval britský odborný časopis The Lancet. Pokračuje Tamara Lištiaková: „Podľa údajov Svetovej zdravotníckej organizácie je v súčasnosti miera umelého prerušenia tehotenstva stála. Z 1000 žien ju ročne podstúpi 28. Počet ilegálnych zákrokov však v rokoch 1995 až 2008 stúpol zo 44 na 49%. Najhoršia situácia je v rozvojových krajinách, v ktorých interrupcie vykonávajú ľudia bez potrebnej kvalifikácie. Na africkom kontinente, kde sú prísnejšie zákony týkajúce sa interrupcií, je až 97% z nich nebezpečných pre život matky. Na 100 000 potratov vykonaných mimo lekárskeho zariadenia pripadlo v roku 2008 220 úmrtí.“

Rádio Slovensko, 19/01/2012

Rekonštrukcia detského oddelenia v nemocnici

Najmodernejšia medicínska, počítačová a monitorovacia technika či nové okná, dvere a sanita. To všetko zmenilo kvalitu prostredia na jednotke intenzívnej starostlivosti na Kramároch. Oddelenie patologických novorodencov v Detskej fakultnej nemocnici tak zabezpečí špičkovú starostlivosť o najmenších pacientov.

Redaktor TVBA: „Kapacita pôvodnej jednotky intenzívnej starostlivosti s ôsmimi lôžkami bola viac ako nedostačujúca. Lekári na nej len v minulom roku ošetrili 164 patologických novorodencov, z nich bolo 68 narodených predčasne a 27 detí malo pôrodnú hmotnosť nižšiu ako 1 500 gramov. Jedno dieťaťko vážilo dokonca len 560 gramov. Niekoľkokrát do roka tak lekári a sestry museli riešiť stresové situácie, keď boli lôžka obsadené.“

MUDr. Dana Dolníková, I. Detskej kliniky DFNSP Bratislava: „Oddelenie patologických novorodencov sa stará o novorodencov, ktorí sú chorí. Sú to novorodenci, ktorí sa nedokázali adaptovať na postnatálny život, sú to deti, ktoré majú vrodené vývojové chyby, sú to deti, ktoré sú pred alebo po operácii, sú to deti s vrodenými infekciami alebo len nejakými banálnymi poruchami adaptácie. Práve jednotka intenzívnej starostlivosti nám umožňuje starať sa o tie najťažšie choré deti, ktorým zlyhávajú orgány, alebo aj viac orgánov, čiže s multiorgánovým poškodením. Sme tu špecializovaní na rôzne typy umelej pľúcnej ventilácie, na podávanie parentálnej výživy, teda výživy, ktorá ide do cievy. Používame eliminačné metódy na odstraňovanie produktov metabolizmu, ktoré sú pre organizmus nežiaduce.“

Redaktor TVBA: „Z hygienického hľadiska je preto dôležité, aby priestory takéhoto oddelenia spĺňali stanovené normy čistoty a kvality ovzdušia. Najmenším a najbezbrannejším pacientom takto rekonštruované oddelenie poskytne najlepšie prístrojové vybavenie a zabezpečí pre nich tú najkvalitnejšiu špecializovanú pomoc.“

Ivan Uhliarik, minister zdravotníctva: „Práve toto je signál, alebo toto je aj dôkaz toho, že aj v nie ľahkej dobe, ktorú prežívame, sa snažíme podporiť, či už technikou alebo rekonštrukciou oddelení zdravotnú starostlivosť. Ministerstvo prispelo na prístrojové vy-

bavenie tejto, tohto oddelenia sumou vyše 200-tisíc eur.“

Erik Nemeč, redaktor TVBA: „Celkové náklady na prestavbu oddelenia sa vyšplhali na 600-tisíc eur. Rekonštrukciu sa ale podarilo zrealizovať aj vďaka peniazom z predaja prebytočného majetku, dedičstva či darov. Jedným z nich bol aj finančný dar bratislavskej arcidiecézy, ktorý veriaci vyzbierali počas svätomartinskej zbierky.“

J. E. Mons. Stanislav Zvolenský, bratislavský arcibiskup – metropolita: „Chceme, aby táto zbierka bola aj takým pozvaním pre všetkých, ktorí pracujú v zdravotníctve, že aj napriek tomu, že je správne, aby boli dostatočne finančne a materiálne ocenení, ale vždy v službe ľuďom zostáva nevyhnutný aj ten rozmer úcty k človeku ako takému a lásky, že v službe chorým, predovšetkým teda aj chorým deťom, alebo aj starším ľuďom, je nevyhnutné, aby všetci tí, ktorí v tejto oblasti pracujú mali aj ten vzťah k takej, mohli by sme povedať dobrého srdca, k lásky k človeku a k úcty, k úcty ku každému jednotlivému človeku, aj k tomu najslabšiemu.“

Redaktor TVBA: „Veľkou devízou vynoveného oddelenia je najmä profesionálny personál, ktorý sa o novorodencov stará.“

MUDr. Daniel Žitňan, MPH, riaditeľ DFNSP Bratislava: „Pochopiteľne znamená strašne veľa pre lekárov, sestry, ktoré budú mať iné prostredie, omnoho lepšie prostredie, ale hlavne pre malých pacientov garantuje tú najintenzívnejšiu starostlivosť, ktorú oni v tých ťažkých chvíľach potrebujú.“

Mgr. Renáta Jančovičová, vedúca sestra I. Detskej kliniky DFNSP Bratislava: „Tá práca je uľahčená aj tým, že budeme používať tie najmodernejšie prístrojové vybavenia, ktoré momentálne existujú v rámci Európy aj sveta. Ešte by sa mala prerobiť druhá časť, ktorá vlastne priamo nadväzuje na intenzívku, na ktorej sa nachádzame, je to vlastne intermediárna časť novorodeneckého obdobia a tá by sa mala začať po novom roku rekonštruovať s tým, že deti by mohli prísť možno v marci.“

MUDr. Dana Dolníková, I. Detskej kliniky DFNSP Bratislava: „Budeme schopní sa postarať o trinástich novorodencov a práve to nové čle-

nenie jednotky intenzívnej starostlivosti umožní, aby sme tých 13 pacientov mali, doteraz sa nám miešali rôzne skupiny pacientov práve pre obmedzené priestory, čiže práve toto členenie umožňuje, aby sme naozaj obsadili 13-lôžkovú kapacitu tohto oddelenia a pritom neohrozili tie deti navzájom.“

Erik Nemeč, redaktor TVBA: „Najčastejšou diagnózou na oddelení za minulý rok, boli poruchy súvisiace so skrátenou ťarchavosťou a nízkou pôrodnou hmotnosťou či hospitalizácie nedonosených detí po operáciách nezrelej sietnice a napríklad práve tieto operácie sa poskytovali na oddelení patologických novorodencov ako na jedinom v rámci celého Slovenska. Erik Nemeč, TV Bratislava, 19/01/2012

Kňaz sa priznal k 280 prípadom zneužitia

Nemecký katolícky kňaz sa na súde priznal, že za posledných osem rokov 280-krát sexuálne zneužil troch chlapcov. Nemyslel si vraj, že im tým škodí, citoval server BBC z kňazovej výpovede v procese, ktorý sa začal minulý týždeň. Kňazovi hrozí najmenej šesť rokov väzenia. Štyridsaťšesťročný muž najprv zneužíval deväťročného syna jednej vdovy z farnosti. Keď mu diecéza zabránila v kontakte s chlapcom, začal zneužívať dvoch bratov vo veku deväť a 13 rokov. Nedovolených sexuálnych kontaktov s chlapcami sa dopúšťal na rôznych miestach vrátane svojho domu, kostola alebo na výlete do Disneylandu v Paríži. Zatkli ho vlani v lete, keď ho úradom nahlásila matka prvej z jeho obetí po tom, čo sa jej dnes sedemnásťročný syn zdôveril. Polícia v počítači kňaza, ktorý chlapca obdaroval napríklad fotoaparátom alebo mobilným telefónom, našla okolo 2 800 pornografických fotografií. Na niektorých z nich boli aj jeho obete. Škandály so zneužívaním mladistvých v posledných rokoch silne otriasli katolíckou cirkvou v Nemecku. Len v roku 2010 ju kvôli nim opustilo 180-tisíc ľudí.

Sexuálnych kontaktov s chlapcami sa dopúšťal na rôznych miestach vrátane kostola. **čtk, Pravda 20/01/2012**

Plechovej príšere pri kostole dali radní stop

Plechová novostavba oproti arcibiskupskému úradu poburuje Trnavčanov. Architektúra budovy sa nehodí ani k neďalekému univerzitnému kostolu. Stavbu tesne pred jej dokončením zastavilo vyjadrenie stavebnej inšpekcie.

„Stavebná firma nestavia podľa schváleného projektu,“ tvrdí inšpekcia. Podľa našich informácií trnavskí pamiatkari pri schvaľovaní projektu požadovali na budove omietku. Šalianska firma však budovu obložila absolútne nevhodným plechom. Stavbu obytného objektu Leonardo napokon mestský úrad zastavil. „Nemáme záujem poškodiť investora, ale objekt nezapadá do historického centra mesta,“ povedal Milan Horák, vedúci odboru územného rozvoja Trnavy. Investor zo Šale tvrdí, že projekt dodržal a proti nariadeniu sa odvolal na krajský stavebný úrad.

(**pror**), **Plus jeden deň 20/01/2012**

V Zacharovciach sa snažia zachrániť historický kostol

V Zacharovciach pri Rimavskej Sobote sa opätovne snažia získať financie na záchranu historického kostola, ktorý je národnou kultúrnou pamiatkou a dnes patrí do vlastníctva obce. Nedávno podali ďalšiu žiadosť na ministerstvo kultúry o finančnú dotáciu v hodnote približne 35 tisíc eur. Na celkovú obnovu kostola z 15. storočia je potrebné získať asi 660 tisíc eur z nórskeho či európskeho fondov. Na kostol medzitým spadla 35 metrová veža. Strecha je deravá a preteká. Steny plesnivujú a mrazom na nich vznikajú veľké trhliny. V obci sa traduje, že v kostole bol pochovaný jeden z husitských vodcov, ktorý bojoval pred 500 rokmi v bitke pri Lučenci. Obnova pamiatky je pre obec prioritná.

STV2, 19/01/2012

V Trnave žije azda najstarší spisovateľ na Slovensku

V Trnave žije azda najstarší spisovateľ na Slovensku. Vo svojich 93 rokoch vydal miestny historik Hadrián Radváni úplne prvú knihu o Trnavskej Bazilike sv. Mikuláša. Okrem tejto má na svojom konte ďalších 70 kníh a brožúr.

Informácie o Bazilike svätého Mikuláša či hrubom kostole, ako ju nazývajú domáci, zbieral miestny historik 70 rokov.

Hadrián Radváni, autor knihy, miestny historik: „To, čo som mal zhromaždené, som strojopisne popísal na 330 stranách. Neveril som nikdy, žeby došlo niekedy k vydaniu. Nebyť tej dobrej spolupráce s pánom dekanom, nebolo by nič vyššie.“

Marcel Kubinca, dekan trnavskej farnosti: „Dostáva sa čitateľom do rúk dielo, ktoré mapuje celú baziliku a poukazuje skutočne na jej hodnotu a veľkosť.“

Miestni obyvatelia

Opýtaný 1: „Chodíme tu roky roky a sú tam také veci, o ktorých sme nevedeli.“

Opýtaný 2: „Už konečne bolo na čase, že taká knižka vôbec vyšla, pretože Trnava, malý Rím, samý kostol.“

Opýtaný 3: „Prišli za mnou ľudia na byt, prosím Vás, podpíšete mi to, to znamená, že je záujem o tú knihu.“

Redaktorka: „Zasvätiť celý život

zháňaniu informácií o jedinej stavbe, to chce podľa slov pána Radvániho skutočnú lásku. Baziliku svätého Mikuláša si zamiloval v deň svojho sobáša, ktorý mal práve tu.“

Hadrián Radváni, autor knihy, miestny historik: „Som začal nadávať, čo je o ňom vôbec napísané, tak ja mám ináč, som mal vyše 5 tisícovú knižnicu. Materiály som mal aj doma dosť.“

Redaktorka: „Ostatné bolo potrebné pracne vyhľadávať v archívoch v Trnave, Bratislave, Ostrihome či Budapešti.“

Hadrián Radváni, autor knihy, miestny historik: „A potom literatúra sa prezerala, ktorá sa musela veľmi opatrne vyberať, najmä čo sa týkalo staršej maďarskej, aby tam boli len pravdivé údaje zachytené.“

Redaktorka: „Kniha detailne popisuje interiérové prvky kostola, oltáre, nápisy, hrobky. Odkrýva mnohé netušené a nepoznané.“

Marcel Kubinca, dekan trnavskej farnosti: „Tieto klenoty, ktoré sú v bazilike neboli doposiaľ vystavované.“

Redaktorka: „V knihe nájdete napríklad túto vzácnu monštranciu. Našli ju len pred štyrmi rokmi pri rekonštrukcii organu. Rozlámanú a zabalenú vo vrecovine. **Andrea Dragošková**

STV2, 18/01/2012

Presne pred 6 rokmi sa v maďarskej obci Hejce zrútilo slovenské vojenské lietadlo

19. januára v roku 2006 sa nad maďarskou obcou Hejce zrútil vojenský letecký špeciál AN 24. Na jeho palube zahynulo 42 vojakov slovenských ozbrojených síl a pracovníkov ministerstva obrany. Príčinou tragického nešťastia bolo pravdepodobne zlyhanie ľudského faktora. Pamiatku obetí si pripomínajú aj v Hlohovci, odkiaľ sa prihlásil Miroslav Minár:

„Na palube lietadla boli vojaci, ktorí sa vracali z operácie KFOR v Kosove. Najviac ich bolo z Trebišova, tragédia však zasiahla doslova celé Slovensko. Už včera si na leteckej základni Kuchyňa v prítomnosti biskupa Františka Rábeka, veliteľa slovenských vzdušných síl, generálmajora Martina Babia a pozostalých, pripomenuli pamiatku 8 zosnulých

kolegov. Zádušná svätá omša bola aj v sídle duchovnej služby na ministerstve obrany v Bratislave. Za svojimi blízkymi a priateľmi dnes trúchlia aj v Hlohovci. Pietna spomienka bude na mestskom cintoríne, na mieste posledného odpočinku podplukovníka Jozefa Bigasa a majora Vladimíra Sopúcha. V troskách vojenského špeciálu zahynul aj veterán vojenských operácií a mierových misií plukovník Štefan Ivan. Ešte ako veliteľ základne mierových síl OSN v Nitre inicioval v marci 2005 postavenie pamätníka obetiam misií a operácií. Vtedy ich bolo 10. 19. januára 2006 k týmto menám, žiaľ, pribudlo aj jeho. Pietna spomienka na obeť havárie AN 24 bude po 13. hodine aj v maďarskej obci Hejce.“ **Rádio Regina, 19/01/2012**